

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 31278-05-19 רוזנצוויג נ' אלברק ואח'

מספר בקשה: 16

לפני כבוד השופט אלי ברנד

אמיר רוזנצוויג

מבקש-תובע

נגד

1. יוסף אלברק, עו"ד
2. אילן מרשנד
3. אריה מרשנד

משיבים-נתבעים

ב"כ המבקש: עו"ד עדי טל

החלטה

לפני בקשת המבקש לתיקון כתב התביעה בדרך של מחיקת המשיב 3 (אשר הוגדר בכתב התביעה המקורי כנתבע פורמאלי), הפיכת המשיב 2 (אשר אף הוא הוגדר בכתב התביעה המקורי כנתבע פורמאלי) לנתבע מהותי ועתירה להענקת סעדי התביעה גם כנגדו והוספת סעד של מינוי מומחה לבדיקת המסמכים הכלולים בעסקה.

עוד עתר המבקש להסרת ציטוטי פסיקה מכתב התביעה שאינם נדרשים על פי התקנות ולתיקונים בטיעון העובדתי "כדי שיהיה מפורט ומדויק יותר, וכדי שסיפור המעשה יוצג נכונה ובצורה מדויקת בפני בית המשפט" (סעיף 2 לבקשה).

בתביעה העיקרית עתר המבקש לסעדים של צו למתן חשבונות וסעד כספי בסך 527,479.70 ₪ כנגד המשיב 1 בלבד בקשר עם פעילותו כנאמן שלטענת המבקש כללה הפרה של חובת המשיב 1 ככזה והמשיבים 2-3 הוגדרו בה כ"נתבעים פורמאליים", הגדרה שאין לה משמעות משפטית של ממש. רק המשיב 1 הגיש תשובה לבקשה, המשיב 3 לא הגיב עליה והמשיב 2 בקש וקיבל ארכה להגשת תשובה אך לאחר חלוף המועד המוארך לא הגיש מאומה.

למען הסר ספק יוער כי המשיבים 2-3 לא הגישו כתבי הגנה, ואמנם לא היה מצופה מהם לעשות זאת בהיותם מי שלא נתבקש נגדם כל סעד בכתב התביעה המקורי. ראש לכל ועל פי זכותו של התובע התביעה נגד המשיב 3 נמחקת ומאחר שהלה לא הגיש כתב הגנה יהיה הדבר ללא צו להוצאות.

אשר ליתר העתירות, המבקש טוען כי לאחר החלפת ייצוגו המשפטי נבחן מחדש החומר ונמצא כי יש מקום לתבוע גם את המשיב 2 באופן מהותי ולעתור נגדו לסעדים המבוקשים כבר בכתב התביעה המקורי בהיותו בעל דין מהותי אשר לטענת המבקש יש מקום להענקת הסעדים גם נגדו. המבקש ציין בבקשתו כי "תמצית סיפור המעשה" ביחס למשיבים 1-2 מצויה כבר בכתב התביעה המקורי, אולם לא נתבעו סעדים ביחס למשיב 2 והסיפור כפי שתואר בו עשוי להקשות על בירור הטענות וחקר האמת.

המשיב 1 התנגד לבקשה הן בשל העובדה שלא הובהר בבקשה כי התיקון אכן נדרש להכרעת השאלות שבמחלוקת וכי אין בתיקון כדי לפגוע בבעל הדין שכנגד, לא הובהרה בתצהיר התומך

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 31278-05-19 רוזנצוויג נ' אלברק ואח'

בבקשה סיבת האיחור בהגשת, כשנתיים לאחר הגשת כתב התביעה המקורי, לא הובהר מדוע מבוקשים הסעדים עתה כנגד המשיב 2 ולא כנגד המשיב 3 ועוד טען המשיב 1 כי חילופי פרקליטים אינם עילה לתקון כתב תביעה.

בתשובה קיימות גם טענות עובדתיות אולם משלא צורף תצהיר תומך לתשובה בניגוד להוראות התקנות אין תשתית עובדתית מונחת לפני בית המשפט ביחס אליהן ואין מקום לדון בהן. המשיב 1 אף עתר להתיר לו לחקור את המבקש על תצהירו, אולם לאור הוראות תקנה 50(4) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן: "התקנות"), החלות בדין מכח הוראות תקנה 180(ג)(1) לתקנות) ומאחר שאינני סבור כי הדבר נדרש מצאתי לנכון להכריע בבקשה על יסוד הטיעונים בכתב שבבקשה, בתשובה ובתגובה.

בטרם ההכרעה גופה אזכיר כי מדובר בהליך בו טרם התקיימה ישיבת קדם משפט (בין היתר בשל משבר הקורונה ואף הנסיבות המצערות של מחלתה הקשה ופטירתה ללא עת של המותב הקודם לפניו היה התיק קבוע, כב' השופטת הבכירה סמדר קולנדר-אברמוביץ ז"ל), ולפיכך מצוי ההליך בשלב מקדמי.

לאחר שעיינתי בטיעוני הצדדים מצאתי כי יש לקבל את הבקשה באופן חלקי ובתנאים מסויימים, כפי שאנמק ואורה להלן.

מטרת התקנות ולמעשה סדרי הדין עצמם היא – "לקבוע סדר דין לניהול ההליכים האזרחיים בבית המשפט, ליצור ודאות דיונית, למנוע שרירותיות ולהגשים את העקרונות החוקתיים העומדים ביסודו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, כדי להגיע לחקר האמת, ולהשיג תוצאה נכונה ופתרון צודק של הסכסוך" (תקנה 1 לתקנות).

בקביעה עקרונית ייחודית זו עיגן מתקין התקנות את שקבעה כבר הפסיקה – כי חקר האמת, התוצאה הנכונה והפתרון הצודק של הסכסוך הם העיקר וסדרי הדין הם האמצעי והמצע לכך, זאת הגם שאין לזלזל בהם ולהפכם ל"מזרון סתם" (ראו ע"א 103/71 יום טוב נורדיה נ' ברוך בכר, פ"ד כו(1) 320 (1972) ותקנות 2-5 לתקנות).

תקנה 46(א) לתקנות קובעת כי – "בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג", ומדיניות בתי המשפט והפסיקה היא ליברלית ומאפשרת תיקון כתבי טענות לשם השגת המטרה שנקבעה בתקנה 1 המובאת לעיל כפוף לתנאים שנקבעו בפסיקה.

אפתח, איפוא, בבקשה להפוך את המשיב 2 לנתבע מהותי ולעתור להענקת הסעדים שבכתב התביעה גם נגדו – מדובר בסעד שהמשיב 1 לא הצביע על כל טעם או חשש לכך שהוא עלול לפגוע בו או לגרום לו להוצאות או טרחה נוספים ואף הדעת נותנת כי צירוף נתבע נוסף לאותה תובענה אינו אמור לפגוע בנתבע המקורי, שלא לומר שייתכן כי יש בו כדי להיטיב עימו.

נהיר כי התנגדות לשם התנגדות שאין טעם של ממש בצידה לא תתקבל, לא במשטר המשפטי שקדם להתקנת התקנות (ראו למשל בר"ע 305/80 רפאל שילה נ' שלמה רצקובסקי, פ"ד לה(3) 449, 461

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 31278-05-19 רוזנצוויג נ' אלברק ואח'

1981) בדברי כב' השופט (כתוארו אז) אהרון ברק) ולא בעקבות התקנת התקנות בשים לב להוראות תקנות 3(ב) ו-4.

התוצאה העלולה לנבוע מאי העתרות לבקשה זו היא הגשת תביעה נפרדת כנגד המשיב 2 ביחס לאותה פרשה גופה, באופן שיגרור סרבול מיותר, ריבוי דיונים ללא צורך של ממש וייתכן כי אף הכרעות סותרות וברי כי גם בשל כך אין מקום למנוע את התיקון (וראו תקנה 5 לתקנות). כאמור לעיל המשיב 2 עצמו לא טרח להשיב במועד לבקשה – גם לאחר הארכת המועד כבקשתו – ועל כן אני מתיר את התיקון על פיו יתווסף המשיב 2 כנתבע מהותי והסעדים המבוקשים בתביעה יופנו גם כלפיו.

התיקון היחיד ביחס לסעדי כתב התביעה אשר יש בו לכאורה כדי להשליך על המשיב 1 הוא עתירה למינוי מומחה מטעם בית המשפט לבדיקת המסמכים.

הפסיקה קבעה כבר מהו סדר הדיון בתביעה למתן חשבונות, וכך למשל נקבע בע"א 8713/11 משה צאיג נ' חברת ע. לוזון נכסים והשקעות בע"מ (20.8.2017, פסקה 106 לחוות דעת כב' השופט (כתוארו אז) יורם דנציגר. שינויי הגופן במקור.) –

"תביעה למתן חשבונות מתנהלת בדרך-כלל בשני שלבים: בשלב הראשון מתבררת השאלה אם התובע זכאי לסעד של מתן חשבונות. השלב הראשון נחלק לשתי שאלות משנה: הראשונה - האם התקיימה מערכת יחסים מיוחדת בין התובע לבין הנתבע המצדיקה מתן חשבונות (למשל, מערכת יחסים של שליחות, הרשאה, שותפות או נאמנות) ... השנייה - האם התובע הוכיח, ולו לכאורה, כי קמה לו זכות תביעה לגבי הכספים אודותיהם הוא מבקש לקבל חשבונות ... אם מתקיימים שני התנאים הללו, ובהיעדר סיבה המצדיקה הימנעות ממתן החשבונות (כגון חיסיון או היעדר הצורך בחשבונות לצורך הבירור הכספי), ייתן בית המשפט צו למתן חשבונות. בשלב השני, קובע בית המשפט אם החשבונות שנמסרו נאותים, ומהו הסכום שחייב הנתבע לשלם לתובע, בעקבות בירור החשבונות ...

הנטל להוכיח שהחשבונות מהימנים מוטל על הנתבע. עם זאת, אי עמידת הנתבע בנטל אינה מובילה באופן אוטומטי לתוצאה של קבלת התביעה. בית המשפט רשאי להורות לנתבע לערוך מחדש את החשבונות או להורות על מינוי מומחה שיכין את החשבונות. יפים לעניין זה דברי בית המשפט בע"א 1842/90 בר לב נ' רפפורט, פ"ד מח(5) 221, 235 (1994):

"זכייתו של התובע מכישלונו של הנתבע לעמוד בנטל השכנוע בדבר מתן חשבונות מהימנים מתבטאת בכך שבית המשפט נוקט צעדים הדרושים להבטחת הגשתם של חשבונות מהימנים או, לפחות, לקביעתה של היתרה המתחייבת: בית המשפט מורה לנתבע לערוך את החשבונות מחדש על-ידי מומחה, או ממנה מנהל חשבונות או בעל מקצוע אחר להכנת החשבונות, ואפילו

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 31278-05-19 רוזנצוויג נ' אלברק ואח'

כונס נכסים במידת הצורך...; ומובן שרשאי בית המשפט לקבל ראיות בהקשר זה הן מן התובע והן מן הנתבע, ולקבוע בעצמו מהי אותה יתרה ...

וכן ראו - ע"א 7346/00 מנשה נ' אהרון, פסקה 7 (27.12.2004):

"משנתברר כי החשבונות שהוגשו על-ידי הנתבע אינם נאותים או אמינים, רשאי היה בית המשפט להורות על הגשת חשבונות נאותים או אמינים יותר באמצעות מינויו של איש מקצוע מכוח תקנה 123 לתקנות סדר הדין האזרחי... ואכן, בית משפט זה קבע, זה מכבר, כי במקרים בהם החשבונות שהוגשו בפני בית המשפט קמא הוכחו כבלתי-תקינים, יש להשיב את הדיון לערכאה דלמטה לצורך בירור החשבונות ובחינתם היסודית... ודוק: תפקידו של חוקר ובודק כזה, הממונה על-ידי בית המשפט, אינו להכריע בסכסוך, אלא להביא את ממצאי בדיקתו בפני בית המשפט, אשר בידי שיקול הדעת הסופי..."

נמצא כי הסעד של מינוי מומחה לבדיקת החשבונות הוא סעד אפשרי בכל תביעה למתן חשבונות, אולם מקומו של הדיון בנחיצותו יכירנו רק בשלב מתקדם יותר של התובענה – אם תגיע לשלב כזה, כל זאת מבלי להביע כל עמדה באשר לביסוסה של התובענה, סיכוייה או באשר לנאותות החשבונות ככל שהללו ימסרו.

בנסיבות אלה, אינני סבור כי גם בהוספת הסעד האמור יגרם נזק כלשהו למשיב 1 ומנגד – במידה שהדבר ידרש – יהיה בסעד ביניים זה כדי לסייע בחקר האמת ובהכרעה במחלוקות הרלוונטיות. ויובהר, ההנמקה דלעיל אינה נשענת על חילופי עוה"ד מטעם המבקש, נסיבות שאינן מקימות עילה לתיקון כתב התביעה, אלא על גוף המחלוקות בין הצדדים והצורך לבררן לאשורן.

לאור כלל האמור אני סבור שיש מקום להעתר גם לבקשה להוספת סעד זה.

אשר לסעד של תיקון הטיעון העובדתי והבהרת "סיפור המעשה" – כאן ההנמקה המובאת בבקשה כללית, סתמית ואינה מצביעה על טיב התיקון הנדרש, על הסיבות לכך שהטיעון העובדתי לא הוצג נכונה בכתב התביעה המקורי ומה התגלה עתה המוביל לצורך בתיקון הטיעון העובדתי בכתב התביעה הנוכחי, במיוחד כאשר לצד האמור נאמר בבקשה כי "תמצית סיפור המעשה כנגד הנתבעים 1-2 קיימת בכתב התביעה המקורי, ואיננה חדשה" (סעיף 6 לבקשה, בפסקה האמצעית).

אינני סבור כי יש בטיעון הכללי והסתום דלעיל כדי להצדיק שינוי של התשתית העובדתית המובאת בכתב התביעה ביחס למשיב 1, במיוחד כאשר תיקון ערטילאי שכזה יטיל בהכרח על המשיב 1 הוצאות נוספות בדמות הצורך ההכרחי לתקן את כתב הגנתו.

עם זאת, שעה שהמצורף לתביעה המשיב 2 כנתבע מהותי יש הצדקה לצורך להצביע על העובדות המקימות את זיקתו המהותית לתביעה ועניין זה לכאורה אינו אמור לפגוע בזכויות המשיב 1.

אשר להסרת ציטוטי הפסיקה, אכן אין הם נדרשים בכתב התביעה אולם ענין זה כשלעצמו לא היה בו כדי להצדיק תיקון של כתב התביעה בשלב הנוכחי.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 31278-05-19 רוזנצוויג נ' אלברק ואח'

- לאור האמור, אני מקבל את הבקשה באופן חלקי ומורה כדלקמן –
- א. אני מתיר את התיקונים הבאים בכתב התביעה – הסרת המשיב 3 מתוכו, הוספת המשיב 2 ותיקון הטיעון העובדתי אך ורק בכל הקשור לזיקתו שלו לתביעה ללא כל שינוי בטיעון הנוגע למשיב 1, והוספת הסעד של מינוי מומחה. גם ציטוטי הפסיקה יוסרו מכתב התביעה המתוקן.
 - ב. מאחר שכתב התביעה המתוקן שצורף לבקשה כולל גם תיקונים שלא התרתי בפסקה א' לעיל אינני מתיר את השימוש בו והוא ימחק. המבקש יגיש תוך 20 יום כתב תביעה מתוקן ההולם את שנקבע בפסקה א' לעיל וימציאו כדין למשיבים 1-2, כאשר למשיב 2 תומצא עם כתב התביעה המתוקן גם החלטה זו.
 - ג. המשיבים 1-2 יגישו (המשיב 1 רשאי אך אינו חייב) כתב הגנה ביחס לכתב התביעה המתוקן תוך 60 יום.
 - ד. בנסיבות בהן התקבלה הבקשה באופן חלקי בלבד אך בניגוד לעמדת המשיב 1 ואין כל וודאות שיהיה בה כדי להטיל עליו טרחה נוספת מוצדקת (ומובן כי הגשת כתב הגנה מתוקן ללא הצדקה של ממש לא תוכל לזכות בפסיקת הוצאות) מצאתי להותיר את פסיקת ההוצאות בגין הבקשה תלויה ועומדת בשלב הנוכחי ולאחר השלמת הגשת כתבי ההגנה יוכלו הצדדים לעתור בשאלה זאת והדבר יבחן על פי מצב הדברים בפועל.
 - ה. קדם משפט במעמד הצדדים וב"כ ידחה נוכח האמור ויתקיים **ביום 13.10.21 בשעה 10:30**.

ניתנה היום, כ' אייר תשפ"א, 02 מאי 2021, בהעדר הצדדים.

אלי ברנד, שופט

